

N:o 117.

Af herr **P. Waldenström** m. fl., om ändring af vissa stadganden i förordningen om försäljning af spirituösa drycker.

Allmänt erkänt och af erfarenheten mer än tillräckligt bekräftadt är det, att lättheten eller svårigheten att erhålla rusgifvande drycker har ett väsentligt inflytande på förbrukningen deraf. Ingen är, som icke inser, att landsbygden haft en omätlig välsignelse deraf, att den i allmänhet bannlyst krogen; och om än här och der allvarliga klagomål förekomma öfver dryckenskap, befordrad genom lönkrögeri eller hemtagning af spirituosa från städerna, så är detta dock ett intet i jemförelse med hvad man skulle få bevittna, om det funnes en öppen krog i hvar eller hvarannan by. I städerna har man ock på sina ställen bemödat sig om att successivt inskränka krogarnes antal för att derigenom minska dryckenskapen. Ty man har insett, att, såsom nu är sagdt, minskning af tillfällen att komma åt rusdrycker bestämmt medför minskning af förbrukningen. I § 25 af bränvinsförsäljningslagen förbjudes all minuthandel och utskänkning af bränvin inom 0,2 mils afstånd från ställe å landsbygden, der auktion, marknad, torgdag, uppborädsstämma eller bevaringsmönstring hålles; och naturligtvis hvilar detta stadgande också på den rigtiga insigten, att det bidrager till nykterhet, om man aflägsnar tillfället att erhålla rusdrycker. Af samma skäl har lagen bestämt vissa inskränkningar i tiden för sådana dryckers försäljning. På flera ställen äro ock genom kommunalmyndigheternas eller Kongl. Maj:ts befallningshafvandes försorg ytterligare inskränkningar vidtagna.

Konsequensen af allt detta vore naturligtvis det absoluta rusdrycksförbudet. Och dit skall det väl en gång komma. Men då ett sådant resultat icke kan nås på en gång utan endast småningom, *allt eftersom den allmänna folkopinionen mognar därför* — och hvem ser icke, hur opinionen mot rusdryckerna alltjemt växer i styrka? — så anse vi, att man vid denna riksdag må nöjas med att taga några steg i den rätta riktningen.

I § 26 mom. 1 säges, att minuthandel med bränvin må ega rum endast söckendagar kl. 8 f. m.—9 e. m. utom å dag före sön- och

helgdag, då den ej må fortfara längre än till kl. 7 e. m. Kan nu tiden utan skada och till allmänt gagn på lördags- och helgdagsaftnar inskränkas till kl. 7, så torde det icke medföra annat än gagn, att den äfven alla andra aftnar inskränkes till samma klockslag. Något behof att börja försäljningen så tidigt som kl. 8 på morgonen torde icke kunna anses vara för handen. Vi föreslå derfor, att § 26 mom. 1 må erhålla följande förändrade lydelse:

Minuthandel med bränvin må ega rum endast söckendagar från kl. 9 f. m. till kl. 7 e. m.

I samma § mom. 2 bestämmes tiden för utskänkning i stad till kl. 7 f. m.—10 e. m., å landet till kl. 7 f. m.—8 e. m. Då det för den, som icke är begifven på starka drycker, omöjligt kan vara af något intresse, att krogen öppnas redan kl. 7 f. m., då vidare den supige icke kan annat än förstöra hela sin dag genom att så tidigt slippa in på krogen, och då äntligen enligt läkares påstående de starka dryckernas förderliga inverkan minskas derigenom att de förätaras i sammanhang med måltid, så torde utskänkning icke böra börja förr än vid frukosttiden, hvarför vi föreslå, att mom. 2 må erhålla följande förändrade lydelse:

Utskänkning af bränvin må under söckendagar begynna tidigast kl. 9 f. m. och — — — aftenen.

Den magt, som är lagd i konungens befallningshafvandes hand att medgifva utsträckning af utskänkningstiden har visat sig i många afseenden olämplig. Ett olika förfaringssätt hos olika landshöfdingar måste nödvändigt vålla den ene eller den andre många onödiga obehag, och svårt måste det i hvarje fall vara för äfven den mest nykterhetsälskande landshöfding att motstå trycket af en stads kommunalstyrelse, som begär utskänkningstidens utsträckning å de finare utskänkningsställena. Vid 1885 års riksdag framhölls ock denna sak med behjertansvärda ord af dåvarande statsministern (se Andra Kammarens prot. IV: 60: 10). Vi våga derfor, ehuru saken förut blifvit af Riksdagen afslagen, föreslå, att § 26 mom. 4 må erhålla följande lydelse:

Der särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning, eger konungens befallningshafvande att på framställning af kommunalstyrelse

samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande derom förordna.

Äfven genom § 13 är i konungens befallningshafvandes hand lagd en magt, som utan tvifvel tarfvar inskränkning. Om på plats, der helso-brunn eller badanstalt är belägen, redan finnas enligt bränvinsförsäljningslagen inrättade utskänkingsställen, kan man icke finna något skäl, hvarför konungens befallningshafvande skulle ega att efter godtfinnande öka deras antal genom utskänkingsrättigheters beviljande för kortare tid än år. Och der utskänkingsställen icke finnas, lærer det väl icke vara med principen om den kommunala sjelfstyrelsen förenligt, att konungens befallningshafvande eger att medgifva inrättandet af utskänkning, utan att kommunalstyrelsen har derom ett ord att säga.

Hvad vidare angår rättighet till utskänkning å passagerarefartyg, har förordningen säkerligen dermed aldrig afsett att göra dessa fartyg till flytande krogar, som kunna utskänka rusdrycker i hamnar, der man annars ingen utskänkning tillåter, eller öka utskänkingsställes antal, der utskänkning förut finnes. Så sker emellertid nu. Och om landshöfdingen i ett län förbjuder utskänkning åt andra än passagerare och besättning å de båtar, som höra till hans län, så komma från norr och söder derom belägna län andra båtar, som af sina resp. landshöfdingar fått utskänkingsrättigheter utan liknande inskränningar. Dessa ligga nu och hålla krog i hamnar, der för länets egna båtar, tack vare dess landshöfdings bemödanden att understödja nykterhetsarbetet, sådan utskänkning är förbjuden. Att ett sådant oefferrättighetstillstånd ej bör få fortfara, säger sig sjelft. Det kan ock afhjelpas genom den förändring af nu gällande lag, som vi här föreslå, då vi anhålla, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att § 13 i här omhandlade lag måtte få följande lydelse:

1. Vid sådan helsobrunn eller badanstalt, der särskild läkare finnes anstald, eller på plats, der ständigt utskänkning icke finnes, men tillfällig utskänkning af någon anledning kan vara påkallad, dock ej vid läger eller der trupp eljest är för flera dagar sammandragen, må konungens befallningshafvande, när vederbörande kommunalstyrelse tillstyrkt derom gjord anhållan, meddela rättighet till bränvinsutskänkning: vid brunns- eller badanstalt för så lång tid af året, som den allmänna brunns- eller badsejouren varar, å

annan plats för den tid, som den anledning kvarstår, af hvilken utskänkningen ansetts påkallad.

2. Rättighet till — — — ombord å fartyget och må, när fartyget ligger i hamn, icke utom till besättningen ega rum annorstädes än i ångbåtens restaurationslokal och endast till dem, som der intaga sina måltider. Å passagerarefartyg, hvilkas gång emellan ändstationerna icke i regeln upptager mer än 6 timmars tid, vare all utskänkning af spirituösa drycker utom till besättningen förbjuden.

Stockholm den 26 januari 1891.

<i>P. Waldenström.</i>	<i>M. Alsterlund.</i>	<i>O. Anderson,</i> Hasselbol.
<i>A. Andersson</i> i Hakarp.	<i>G. Jansson,</i> Krakerud.	<i>E. J. Ekman.</i>
<i>Jonas Andersson,</i> Värgårda.	<i>Ernst Beckman.</i>	<i>P. J. M. Eriksson.</i>
<i>P. G. Petersson,</i>	<i>Anton Hahn.</i>	<i>B. P. Ersson.</i>
<i>P. Truedsson.</i>	<i>S. J. Kardell.</i>	<i>A. F. Liljeholm.</i>
<i>And. Gust. Björkman.</i>	<i>Olof Olson,</i> Stensdalen.	<i>Joh. Sjöberg.</i>
<i>J. A. Johansson.</i>	<i>Oskar Erickson.</i>	<i>G. W. Svensson.</i>
<i>H. Eriksson.</i>	<i>J. Bromée.</i>	<i>J. Nordin.</i>
<i>Folke Andersson.</i>	<i>Emil Olsson.</i>	<i>Nils Nilsson,</i> Vrängbol.
<i>J. Nydahl.</i>	<i>Gust. Anderson,</i> Himmelsby.	<i>A. F. Broström.</i>
<i>Ollas A. Ericsson.</i>	<i>C. Andersson.</i>	<i>C. G. Bruse.</i>
<i>A. G. Jönsson.</i>	<i>J. A. Lundström.</i>	<i>A. Åström.</i>
<i>A. Göransson.</i>	<i>Edv. Svensson.</i>	<i>And. Olsson,</i> Mårdäng.
<i>Nils Hanson.</i>	<i>Erik Ersson</i> i Anebo.	<i>Jonas Andersson</i> i Ölsund.
<i>J. August Sjö.</i>	<i>A. Hansson</i> i Solberga.	<i>Anders Olsson</i> i Ornakärr.
<i>S. M. Olsson.</i>	<i>E. Norman.</i>	<i>Adolf Aulin.</i>
<i>J. A. Fjällbäck.</i>	<i>P. Norberg.</i>	<i>D. Persson.</i>
<i>N. Nilsson.</i>	<i>L. F. Odell.</i>	<i>Per Nilsson.</i>
<i>Edv. Thermanius.</i>	<i>Carl Palm.</i>	<i>J. P. Jansson.</i>
<i>Oscar Larsson.</i>	<i>Edv. Wavrinsky.</i>	<i>J. Andersson,</i> Lysvik.
	<i>K. E. Holmgren.</i>	